

Sygn. akt I 1 Co 2077/25

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2026 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie I Wydział Cywilny
Seksja ds. Egzekucyjnych w osobie Anny Jurewicz-Niemiec
po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2026 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela **PROTEGAT 1 Niestandaryzowany Fundusz
Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Krakowie**

przeciwko dłużnikowi **Dariuszowi Salach**

w przedmiocie skargi wierzyciela na postanowienie komornika Sądowego przy Sądzie
Rejonowym w Rzeszowie Mirosława Wolanin z dnia 16 września 2025 roku sygn. akt
Km 1786/24

postanawia :

- I. oddalić skargę,
- II. oddalić wniosek o obciążenie komornika sądowego kosztami postępowania skargowego.

Na oryginale właściwe podpisy
sekretarz sądowy
Anna Jakóbczak

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 października 2025 r. pełnomocnik wierzyciela wniósł skargę na postanowienie komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosława Wolanin z dnia 16 września 2025 roku sygn. akt Km 1786/24.

Pełnomocnik wierzyciela wniósł o uchylenie postanowienia, nakazanie komornikowi wydania postanowienia o odmowie wszczęcia egzekucji stosownie do dyspozycji art. 800¹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz stwierdzenie oczywistego naruszenia prawa przez komornika sądowego i obciążenie go kosztami postępowania skargowego.

W uzasadnieniu pełnomocnik wierzyciela podniósł, że komornik sądowy błędnie umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. i obciążył

wierzyciela opłatą stosunkową z art. 30 u.k.k. Zdaniem pełnomocnika wierzyciela śmierć dłużnika tj. brak zdolności sądowej wywołuje odmowę wszczęcia egzekucji, tym samym komornik sądowy nie ma podstaw do obciążenia wierzyciela opłatą stosunkową z art. 30 u.k.k. Odmowa wszczęcia egzekucji oznacza, że wniosek nie wywołuje żadnych skutków- postępowanie egzekucyjne nie zostało wszczęte, a zatem niedopuszczalne jest jego umorzenie. Zdaniem pełnomocnika wierzyciela to na komorniku ciąży obowiązek ustalenia czy w danym postępowaniu nie zachodzą przesłanki uniemożliwiające prowadzenie postępowania egzekucyjnego. Logicznym więc, zdaniem wierzyciela jest, że skoro postępowanie nie zostało wszczęte, to niemożliwym jest ocena czy miało celowy charakter. Tym samym bezpodstawne jest orzeczenie i obciążenie wierzyciela opłatą stosunkową.

W odpowiedzi na skargę komornik sądowy wniósł o jej oddalenie.

Referendarz sądowy ustalił, co następuje:

W sprawie Km 1786/24 wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 5 września 2024 r. na podstawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z dnia 5 maja 2017 r. sygn. akt VI Nc-e 2194244/16, któremu nadano klauzulę wykonalności Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2017 r.

Dnia 20 września 2024 r. komornik sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne wobec dłużnika, wezwał do złożenia wykazu majątku, dokonał zajęcia rachunku bankowego dłużnika oraz zajęcia nadpłaty i zwrotu podatku z US.

W aktach komorniczych sygn. akt Km 1786/24 na k. 81a znajduje się protokół sporządzony w dniu 16 października 2024 r. z którego wynika, iż Komornik po weryfikacji danych dłużnika w systemie pl.ID ustalił iż dłużnik zmarł 1 listopada 2023r.

Postanowieniem z dnia 22 października 2024 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosław Wolanin odmówił wszczęcia egzekucji (pkt1), ustalił koszty niezbędne do celowego dochodzenia egzekucji na kwotę 4213,06 zł i obciążył nimi wierzyciela w całości (pkt 2), wezwał wierzyciela do uiszczenia kwoty 4069,72 zł tytułem opłaty egzekucyjnej (pkt 3), postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie umorzył urzędu na podstawie artykułu 824 §1 pkt 2 k.p.c. (pkt 4).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział I Cywilny Sekcja ds. Egzekucyjnych z dnia 28 marca 2025 r. sygn. akt I 1 Co 2161/24 uchylono postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosława Wolanina z dnia 22 października 2024 r. w całości i zobowiązano Komornika Sądowego do wydania stosownego postanowienia po ustaleniu na jakim etapie postępowania stwierdził śmierć dłużnika.

Postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Mirosława Wolanin z dnia 16 września 2025 r. ustalono koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji na kwotę 4213,06 zł i obciążył nimi wierzyciela w całości (pkt 1). W pkt 2 postanowienia wezwał wierzyciela do uiszczenia kwoty 4069,72 zł tytułem opłaty egzekucyjnej oraz zwrotu wydatków w terminie tygodniowym pod rygorem wszczęcia egzekucji. W pkt 3 postanowienia komornik sądowy postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie umorzył z urzędu na podstawie artykułu 824 §1 pkt 2 k.p.c.

Powyższych ustaleń faktycznych dokonano na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego Km 1786/24, którym dano wiarę, gdyż ich autentyczność oraz treść nie budziła wątpliwości.

Referendarz sądowy zważył, co następuje:

Skarga wierzyciela nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawowym środkiem zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym jest skarga na czynności komornika, która zarazem stanowi środek nadzoru sądu nad komornikiem. Służy ona na wszelkie czynności komornika - rozstrzygające i faktyczne - oraz na zaniechanie dokonania przez niego czynności. Określając zaskarżoną czynność lub czynności, których dokonania komornik zaniechał, oraz formułując wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności, skarżący dokładnie określa swoje skierowane do sądu żądanie zweryfikowania wadliwej jego zdaniem czynności komornika. Sąd powinien rozpoznawać skargę w zakresie określonym przez skarżącego, lecz zarazem może wyjść poza granice zaskarżenia, do czego uprawnia go art. 759 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 767 § 1 k.p.c. na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez

komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę komornika.

Jak stanowi art. 800¹ § 1 k.p.c. organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji, jeżeli: 1) zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 199 § 1, albo 2) przepis szczególny tak stanowi, albo 3) wniosek o wszczęcie egzekucji z innych przyczyn jest niedopuszczalny.

Stosownie do treści art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. postępowanie umarza się w całości lub części z urzędu jeżeli wierzyciel lub dłużnik nie ma zdolności sądowej albo gdy egzekucja ze względu na jej przedmiot lub osobę dłużnika jest niedopuszczalna.

W przedmiotowej sprawie dłużnik Dariusz Salach zmarł w dniu 1 listopada 2023 r. tj. przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego.

Zastosowanie art. 800¹ § 1 pkt 1 k.p.c. może mieć miejsce jedynie na początkowym etapie postępowania egzekucyjnego (po złożeniu wniosku o wszczęcie egzekucji do chwili jej wszczęcia). Jeżeli mimo tej przeszkody egzekucja została wszczęta albo utrata zdolności sądowej nastąpiła w toku właściwego postępowania egzekucyjnego (przypadek następczego braku zdolności sądowej), **konieczne staje się umorzenie postępowania egzekucyjnego z urzędu na podstawie art. 824 § 1 pkt 2** (A. Marciniak, Odmowa wszczęcia egzekucji sądowej, M. Praw. 2023/9, s. 576–578, Dziurda Marcin (red.), Ereciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie egzekucyjne. Artykuły 758-1095[1], wyd. VI, WKP 2025).

W przedmiotowej sprawie postępowanie egzekucyjne Km 1786/24 zostało wszczęte po uiszczeniu zaliczki przez wierzyciela, a następnie doszło do dokonania przez komornika sądowego czynności egzekucyjnych w postaci wezwania do złożenia wykazu majątku, zajęcia rachunku bankowego dłużnika oraz zajęcia nadpłaty i zwrotu podatku z US. Tym samym nie zasługuje na uznanie argumentacja pełnomocnika wierzyciela, iż komornik powinien odmówić wszczęcia postępowania egzekucyjnego, gdyż postępowanie zostało wszczęte, a organ egzekucyjny dokonał czynności w jego toku, co skutkuje koniecznością umorzenia postępowania egzekucyjnego z urzędu na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c.

Ustalenie kosztów postępowania słusznie zostało oparte na art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

Stosownie do treści art. 30 u.k.k. w razie oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub wskazania we wniosku o wszczęcie egzekucji osoby niebędącej dłużnikiem komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. W takim przypadku komornik nie ściąga ani nie pobiera opłaty od dłużnika, a opłatę ściągniętą lub pobraną zwraca dłużnikowi.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie jest interpretacja pojęcia oczywiście niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Pojęcie niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego stanowi klauzulę generalną. Wielość i złożoność możliwych stanów faktycznych świadczących o niecelowym wszczęciu postępowania wyłącza możliwość zdefiniowania omawianej nazwy.

Postępowanie egzekucyjne należy uznać zatem za wszczęte niecelowo, jeżeli już w chwili złożenia wniosku egzekucyjnego czynności podejmowane przez komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego oznacza zatem, czynność zbędną, nieprzydatną, która nie może doprowadzić do celu, czyli do zaspokojenia należności wierzyciela. O niecelowym wszczęciu postępowania można mówić wtedy, gdy bez wszczęcia tego postępowania wierzyciel uzyskałby świadczenie albo nie uzyskałby go mimo wszczęcia postępowania. W judykaturze przyjęto, że chodzi tu o sytuację, w której w chwili wszczęcia postępowania czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, a wierzyciel jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć i nie składać wniosku egzekucyjnego (uchwała SN z 8.03.2013 r., III CZP 109/12, OSNC 2013/10, poz. 115.).

W przedmiotowej sprawie doszło do opisywanego powyżej przypadku. W ocenie Referendarza sądowego od wierzyciela, który jest reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, należy wymagać wyższego niż przeciętny stopień staranności w postępowaniu sądowym. Wierzyciel dochodząc należności z tytułu wykonawczego pochodzącego z 2017 roku winien liczyć się z prawdopodobieństwem zmiany okoliczności spowodowanych upływem czasu. Przed skierowaniem wniosku o

wszczęcie egzekucji wobec dłużnika winien podjąć czynności zmierzające do ustalenia danych dotyczących dłużnika np. w bazie PESEL, w rejestrze mieszkańców danej gminy. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż okoliczności zgonu dłużnika znane były pełnomocnikowi wierzyciela z innych postępowań egzekucyjnych skierowanych przeciwko zmarłemu, o czym Referendarz Sądowy posiada wiedzę z urzędu (m.in. sprawa I I Co 437/25).

Należy również zaznaczyć, iż w obecnym stanie prawnym nie ulega wątpliwości, że w razie stwierdzenia oczywiście niecelowego wszczęcia egzekucji na podstawie art. 30 u.k.k., komornik wydaje postanowienie o pobraniu od wierzyciela opłaty stosunkowej w wysokości 10% egzekwowanego świadczenia. Powyższe potwierdza stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w Uchwale z dnia 27 stycznia 2022 r. sygn. akt III CZP 36/22 oraz uchwale z dnia 5 kwietnia 2024 r. sygn. akt III CZP 6/23, zgodnie z którym złożenie przez wierzyciela wniosku egzekucyjnego przeciwko zmarłemu dłużnikowi stanowi oczywiście niecelowe wszczęcie postępowania egzekucyjnego w rozumieniu art. 30 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

Mając powyższe na uwadze ustalenie kosztów dokonane przez komornika sądowego w pkt 1 i 2 Postanowienia z dnia 16 września 2025 r. w sprawie Km 1786/24 jest prawidłowe, a skarga jako niezasadna podlega oddaleniu, o czym orzeczono w pkt I sentencji postanowienia na podstawie powyżej przywołanych przepisów prawa.

Wniosek o obciążenie komornika sądowego kosztami wywołanymi wniesieniem skargi na podstawie art. 767 § 6 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie wobec niespełnienia przesłanki „oczywistego naruszenia prawa przez komornika”, co skutkowało jego oddaleniem.

Na oryginale właściwe podpisy
sekretarz sądowy
Anna Jakóbczak

POUCZENIE

Od orzeczenia referendarza sądowego przysługuje skarga.

Skargę wnosi się do Sądu Rejonowego w Rzeszowie I Wydział Cywilny Sekcja ds. Egzekucyjnych w **terminie tygodniowym** od dnia doręczenia orzeczenia referendarza sądowego.

Nadanie pisma na pocztę jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu.

